

Azt mondtam a BALALAJKÁ-ról, hogy írója megtanulta a francia irodalom mértékletességét, de ennél még többet, nagyobbát, mást akar. Mégsem tanulta meg. Nemcsak a szavakat, a nyelvet, a hangulatokat és az érzelmeket kell ismerni és megeleveníteni tudni, de ismerni illik saját tehetségünk korlátait is. Kádár Endréről a BALALAJKA ígérete mellett néhány novellája marad majd fenn. Például az, melyet Illés Endre beválogatott huszadik századi antológiájába. JÁTÉK a címe. Benne egy hullaházi szolgáló hiedelmeseen perverz játékokat űz. Csáth Géza is felidéződik az olvasóban: pontos és súlyos novella. (Jellemző, hogy *Nyugat*-beli megjelenése után, 1911-ben a folyóirat egyik konzervatív igazgatósági tagja Hatvany Lajosnak írt levelében közölte, hogy lemond, mert: „erkölcsi zsiróval nem honorálhatom tovább azt az irányt, melyet a *Nyugat* szerkesztősége elfogad és folytat”). Egy tucat hasonló erejű elbeszéléssel Kádár Endre máig a magyar próza legelső vonalában maradt volna.

Nem biztos, hogy olyan könyvet kell kiizzadni, mely alatt a föld középpontjáig szakad be a fundamentum. Az írónak inkább kiszorgálni érdemes saját tehetségét, s nem önpusztító kalandba kergetni. A francia literatúra legszerényebb képességű művelői is tudták ezt. A magyar irodalomban lehet, hogy több a született tehetség, de ez a szerényke tudás, ez a józan mesteremberi szemlélet gyakran hiányzik. A nagyok közül Kosztolányiban van meg. S megvan Ambrus Zoltánban, Szini Gyulában, Hunyady Sándorban, akiket – talán épp ezért? – mintha kevésbé is becsülne az ún. irodalmi közvélemény.

Fanyar tanulságokat kínál e két elfeledett regény. Érdemes belelapozni a BALALAJKÁ-ba s az ÖNBÜNTETÉS-be.

Marno János

AZ ALBÁN SZÁLLÓ

aszfalt szilva, most azt fogyasztom
 mialatt végiggondolok egyet s mást, no és
 hogy az albán nyaralásnak is elejét
 vegyem, albánia az útikönyv szerint kész
 aszfaltbánya, úthálózata viszont ehhez képest
 gyér, gyöngye, kezdetleges, mint mondjuk csöppség
 koromban az itteni, csakhogy mit tudtam én
 akkor a magyar bányavilágról, semmit
 most meg már késő, arra emlékszem, hogy a göndös
 gyerek apja mint élvjár havi tizezer
 forintot is megkeresett, a dorogi szén-
 bányában, de látni nem látom magam előtt a göndös
 józsit, csak elképzelem, milyen vastag köteg
 lehetett az a száz darab százforintos
 a göndösné kezében, dorogon először vagy tíz

évvel később fordultam meg, nem, tévedtem, nyolc év múlva, '65 telén, akkor még szinte menetrend szerint követték a barátoknál a rendes szüneteket a rendkívüli szénszünetek persze, soha nem azonnal, a kétfajta szünet között mindig volt egypár nap, hét tanítás rés a heves izgalomtól úgy vettem lefelé a lépcsőn a kanyart, hogy az amerikai háromnegyedes ajándék kabátom a kézzsebétől a belső mellzsebéig felhasadt (másutt már szoltam róla, így most csak futólag említem, hogy ezt a sérülést is harmadik richárd, a konzervatív lelki szabó és méhész orvosolta), talán már másnap mentünk is dorogra a barátommal, a dorogi kultúrotthonba színházat csinálni, mért ne volna időszerű mondtuk a bajuszos kultúrház-igazgatónak, sürgető, hogy ebben a borús bányászvárosban színre kerüljön valami mély dráma, mert a barátom és én egyformán viszolyogtunk a vígjátékoktól például a néma leventétől, amiben még a göndös-korszakban a barátom apja alakította a néma leventét, persze nem dorogon, hanem dorog és vörösvár között, és akkor még nem a néma levente fia volt a barátom, hanem a göndös józsi meg a hol inkább őhózzá, hol inkább énhozzám húzó kontra fiú, órája sincs, hogy keresztüljövet a vérmezőn eszembe ötlött az ő neve is, kontra anti róla legalább őrzök egy árnyképet, éspedig szemből, és nem az ördögien beszélő neve miatt, a kontra antinál szelidebb, engedékenyebb egyszersem kerekébb fejű gyermekre nemigen emlékszem a gyerekkoromból, úgy játszottunk vele a göndös józsiival, mint kopasszal, mondják, az öregek de dorogon a barátommal már nem játszani, kivált nem honvédősdit játszani akartunk volna, egyáltalán a színházat nagyon is valóságosnak képzeltük, feltétlenül valóságosabbnak a mindennapi szorongató, azaz unalmas valóságnál, annál azonban óvatosabbak, okosabbak és körültekintőbbek voltunk, hogysen mindjárt így, ajtóstul rohanjunk a házba azzal a felkiáltással, hogy ha valahol, hát éppen dorogon nincs még igazán semmi kiaknázva hazafelől mentünk dorogra, nem a barátoktól ahol én mihamar sötét, destruktív elemnek minősültem, magam is hasonlóképp vélekedtem magamról és nemkülönben istenről, akiben hinni, írtam egy önképzőköri versben, szemellenző gyávaságra

vall, ezért az igazgató atya az advent közeledtén teljes szilenciumot rendelt el személyem és a mételytől megóvandó diák-állomány között, egy természetórán a fagyos kertben odaintett maga mellé, csákányt nyomott a kezembe és azt mondta, gyürkőzzek neki, itt egy halott fa gyökérzete köti a földet, vegyem csak le mondta, az égszínkéek kabátomat, mindjárt nem fogok fázni, engem azonban még csak nem is bántott a gúnyos népi hanglejtése, inkább azon csodálkoztam, hogy mért nem tér vissza a ganéjtúró bogárra, amellyel a tegnapi vécsernyén állított rólam a nagygyűlés elé képet, lehet hogy ha nem csodálkozom, akkor megbántódom elkeseredek, hiszen nemcsak istenben, abban sem hittem, hogy akár ott akkor, akár a belátható későbbiekben képes leszek a rám rótt kérdésekkel megbirkózni, az az érzés pedig, hogy nem ringatózom semmilyen tévhitben, csupán súlyosbította, de meg nem szilárdította utálatos tehetetlenségérzésem, amit megszilárdított, arról most itt nem beszélek, szárazágon keresztül utaztunk dorogra a barátommal, miután még az este megbeszéltük, hogy drámai elképzeléseink nem a főváros, hanem a hozzánk közelebb eső bányászváros arculatához illenek, ilyen hülye szó, mint „arculatához”, ki nem jött volna a szánkon szárazágon vagy tíz kisebb mészégető mellett vitt el a vonat, néhány ilyen kemence-portán szintén még a göndös-érában megfordultam egypárszor és tőlük feljebb is, az idős jézus-mária-szív-festő házaspár házában, náluk nem volt egy csepp víz viszont kecskét tartottak, kutyát, kecskét, baromfit vízért az asszony járt le a bakterék kútjához mert a férfi szünet nélkül festett, vagy a rendszert szidalmazta, amely őt *sem* hagyja a magas művészetben tevékenykedni, vagy rosszul emlékszem, és a *ténykedni* igenevet használta, és maga is kecskeszakállt viselt, míg a mészégetők vagy a bakter legfőljebb bajuszt, jézus meg minden képen mind a kettőt, márpedig a festő felesége szerint úgy fogytak a képek, mint a cukor, a festő keserű hasonlatával, mint a mézskő a fészkek alól, ezért azonban nem az égetőket kárhoztatta, hanem megint csak a rendszert, amely ártatlan, egyszerű emberekből művészet- és természetgyilkosokat farag, én már akkor, hét-nyolc

éves fejjel utáltam a természetet, egyformán a nyers és a feldolgozott, művészi, illetve költői változataiban, egy-egy csendélet láttán úgy éreztem, megfulladok, vagy megőrülök, lent a vasúti aluljáróban azt gondoltam, én most egykettőre meg fogok itt fulladni, mert a megőrülésről még nem voltak határozott képzeim, ma már vannak ma már tudom, hogy az ember kész megőrülni csak hogy ne érezzen, amikor megfullad, dorog előtt leányvár állomáson várakoztunk vagy negyed-órát az ellenvonatra, teljesen ésszerűtlenül mivel dorog és leányvár között a vasút oda-vissza megvolt volna tíz, maximum tizenöt percen belül én azonban örültem és a barátom szintén örült ha valami teljesen ésszerűtlenül működött azaz állt, nem feltétlenül abban az értelemben hogy nem működik, hanem hogy ha működik, akkor is áll, a maga legsajátabb módján érvényben marad gondolom, magától értetődik, hogy miért, azon túl hogy ami ésszerű, az éppen természetszerűleg sohasem értetődhet magától, abból csak kibontakozhat és ismét belebonyolódhat az ember, keserves, elmétestet rongáló idegmunkával, na és mi a biztosíték arra, hogy ennek egyszer majd vége szakad, majdnem semmi, a halál édeskeveset bizonyít, szárazágon annak idején kezdett megint lábra kapni az önakasztás, elsőnek egy idegen nőről beszéltek egy pályamunkás talált rá a vasút menti öreg akácokban, mindennemű személyi papírok, pénz nélkül lógott egy drapp átmeneti kabátban, ferenc atya, a történelem- és földrajztanárunk erre nem pont erre, hanem általában minden ilyen esetre halmozott elkárhozást jósolt, az öngyilkosság, fiúk fakadt ki belőle, akárcsak az önfertőzés, kétszer halálos bűn, dupla wétek, sütötte rá el a wiszt péter vibráló fejhangon, a wiszt péter még az eredeti prepubertás iniciatívában gondolkodott, és szüntelenül hunyorgott, mint aki folyást pofont készült kapni, csenevész teste megmerevedett, fejét főlszegte, és ettől fogva minden figyelem ferenc atya koturnusára irányult, a kárpát-medence az árpád-ház alatt, baljós mintán egészítették ki egymást, a péter egy szál cérna az egérfoga között, szemközt vele egy barna tógába bűjt, csipőficamos atlasz, miközben én azon tűnődtem, hogy ha valódi féreg volnék, s nem csupán átvitt értelmű akkor most engem is valaki más teste, nem a sajátom foglalkoztatna, sőt alighanem éppúgy

érezhetném kevésbé szarban magam, első esetben furakodott fel agyamba a gyanú, hogy hátha több minden is, nem csupán az én fantáziám sántít a tükrözési elméletben, legyen most mindegy, hogy a körül-e vagy csakugyan benne, dorogon az aluljáróban ez nem volt kérdés, gondoltam, megalakul velem a teljes részvétlenség, sajnáltam, hogy ebből egyedül nekem jut ki a rossza, annyira rosszul voltam és elesett, hogy ha csepp erőm még van szólni szölk a barátomnak, hogy halasszuk máskorra színhelyszínelésünket, mint ez idén az albán célfürdőzést, melyhez pedig már az albán nagykövet úr is a szavát adta, meglett az albán kézírásos meghívólevél, antedatált, dorogra viszont nem hívott bennünket senki, hacsak a barátomat nem mert a drámai tárgyalásunk után, estefelé számomra igencsak váratlanul, egy bányász tömbházban kötöttünk ki, a lépcsőket mászva a göndös józsi öblös nevetése dördült a dobhártyámon *de profundis*, a rekeszt hasogató hangorkán elemi iskolám alsó tagozatából, de itt a mélység a nyolcéves göndös józsi orgánumát hozta semmi többet, rettenetes, amikor valami egy szál magában ragadja torkon az embert, egyebek közt ezért sem vagyok híve a krisztus-kultusznak, félek a káosztól, a bajuzsos kultúrház-igazgató mindjárt az elején úgy nyilatkozott, hogy önála mi nem fogunk anarchiát rendezni, a magyar költészet mondta, emberemlékezet óta lírai s nem pedig drámai hangoltságú, kivételt képez néhány, reméli, általunk is betéve tudott, közéleti költemény, mint mondjuk a nem elég, valamint a még nem elég, de ezek sem annyira színpadra, mint inkább pódiumra termettek, azzal visszahajolt a kézimunkája fölé, kisebb darab linóleumvéget farigcsált a bicskájával, a szemünk láttán bontakozott egy a sok lírai jelenet közül hasonlóan a falat beborító többihez, ez is valamilyen örök alkalomra készült, gyász, névnap, házasságkötés, világrajövetel, röviden amelyekből postahivatalokban szokás a disztávirat gondjával elboldogulni, nagy sokára felnézett ránk az igazgató, és azt mondta, ezen a héten a linóleum, a jövő héten újból a rész lesz, az egyikkel a tehetségét, a másikkal a közérzetét tartja, a körülményekhez képest, karban mert amúgy mint iparvárosi népművelő a negyedét ha megkeresi annak, amit egy betanított vájár

holott ne higgyük ám, hogy ezek a vájárok tényleg halálra dolgozzák magukat, halálra keresik és persze halálra isszák magukat, ebben nincs hiba, este a barátom barátnője várt bennünket az öccse barátjának a lakásán, ott volt az öccse barátjának a barátnője is, az edina, öt-hat évvel idősebb az ödinél, a barátom viszolygott tőle, hajnalban a vasúti váróteremben, amikor összefoglaltuk és elemeztük a botrányba fulladt dorogi szemle főképp rám nézve kínos mozzanatait mivel a barátom szerepét az ödi barátjának a nővére nemcsak hogy eleve tisztázta a buliban, de függetlenül a velem való fegyverbarátságától biztosította is mindvégig, így miután a barátnője az öccsével hazament, nekünk viszont a vonatig még hátravolt pár óra, beszállásoltuk magunkat az akkortájt még szenes kályhával fűtött, tágas, meleg bűdös, holott már elnéptelenült váróterembe, megállapítottuk, hogy járhattunk volna rosszabbul is dorogon a drámánkkal, azaz ennél jobban is szerepelhettünk volna, amikor hirtelen azzal rontott nekem a barátom, hogy az hagyján, hogy szegény ödi elvesztette a fejét, lévén az ödit még tizenkét éves korában az edina találta meg felvágott csuklóval a konyhakövön, azóta a fiú nem képes megenni az edina nélkül, mindez világos előtte de az már egyáltalán nem tiszta, hogy én miért feszítettem be, egyszer abban a nevetséges kinks kontra yard-birds vitában, egyszer meg az edinával a matracon számára rejtély, mondta, hogy honnét támadhatott gusztusom ahhoz a dögvész kifestőtehénhez, cefre szilváslepényhez, a *kifestőtehén* újabb nyolc év múltán került csak szóba legközelebb, nem az edina őt többé nem láttam, hanem a fogalom mint tetszhalott hasonlat, abban a halottnak tetsző időszakban kapaszkodott meg bennem a színház iránti olthatatlan gyűlölet, nem tudtam, mit gyűlölök elszántabban, thalia templomát-e bornírt papjaival és hívőivel, vagy a világot jelentő deszkákat, még éppen, ha nem számítom ide az ödit, még éppen nem volt közeli halottam fogalmam viszont, mondom, már javában képződött a halálról, valószínű tehát, hogy gyűlöletem nagyobb súllyal a világot jelentő deszkákra esett keserűségemben újra elkezdtem sakkozni hánynom kellett a kinkstől, blöfföltem, mikor az ödi meg a barátja azt zengedezték a barátom abszolút

fülébe, hogy a yardbirds légyfing ahhoz képest amit a kinks tud, a barátom nem mondott ellent helyette én horkantam fel, amire meg az edina alulról kézen fogott és lehúzott magához a matracszivacsra, mint hazudta, azért, hogy ne törjék be a képem a fiúk, bár most úgy rémlik, edina a valóságban is óvónő volt, egyszer délelőtt egyszer délután, mély, a sanzón és a spirituálé váltóhangján nevetett, nem ok nélkül utálta őt a barátom, a barátom fizikailag nem bírta általában a gondozónőket, míg viszont énram mindig is ez a fajta volt nyugtató, sőt békítő hatással, én a vér szavát hallottam szólni ebből a *szilváslepényből*, a vér szava, mondtam dorogon hajnalban a váróteremben, legalábbis ahogy egy téztafélén átüt, na és, ugye, tette hozzá a barátom, azon túl még valakinek az izlésén ezzel nagyon az elevenembe talált, szörnyű érzés volt belátnom, izlés dolgában hogy ennyire önállótlanak látszom, az igazgató, nem a kultúrház-igazgató, a rendházigazgató titulusa köszönt vissza dorogon a barátom szájából, ganéjtúró bogár, mindamellettt máig nem néztem utána, hogy mi lehet itt a bogár és énközöttem a közös öskép, most utána nézek, az értelmező szótár szerint ide tartozik még a galacsinhajtó bogár zárójelben a (skarabeus), amelynek az ezüst-ötvozet emblémáját láttam akkor este kitzúve az ödi tintakék bőrdzsekigallérján, kevéssel később hozta a hírt a barátom barátnője, hogy meghalt az ödi, egy ajtókilincsre kötötte fel magát valószínűleg nem az edina miatt, edináról egyáltalán nem beszélt a barátom barátnője konok fiú volt az ödi, kemény dió, elsősorban önmaga számára, ezt egyöntetűen így gondoltuk miközben a drámai ábrándjainkat illetően igencsak benne maradtunk a pácban, és nem csupán külsőleg, a kultúrfelelősökkel folytatott aránytalan küzdelmünkkel, hanem főképp a bensőnkben mindinkább elhatalmasodó egymásrautaltság több mint drámai érzésével, több is meg másféle érzésével most is beleborzongok, hogy a barátom abszolút hallása és az én abszolút félrehallásom milyen, mi mindent felkavaró, esetenként elsőprő, erővel egészítették ki egymást, egyszer csak azt vettem nála észre, hogy ugyanúgy kezdi szégyellni a veleszületett pozitív adottságait, mint ahogy ősidők óta

szégyelltem én és szégyellem változatlanul ma is a velem született negatív adottságaimat, ismerőseink így aztán bizonyos távolságból, hátulnézetből vagy közönséges hanyagságból gyakorta összetévesztettek bennünket, erre is támadhatott (magától értetődően a barátomnak) az az ötlete hogy a színpadot, mihelyt alkalmunk nyílik rá, vonjuk be hangot és fényt egyaránt elnyelő textillel, rendben van, mondtam, mert úgy gondoltam, hogy a dolgok inkább megmutatkozhatnak a teljes elnyelődésben, semmint a világ által untig szorgalmazott teljes visszaverődésben, végül mégsem a matt fekete, hanem a szürkébe játszó, látszatra nem túl mélybarna szín mellett döntöttünk, ez valahol a dorogi tojásszén és a barátok köntösének a színskáláján rezgett hullámozott, tolult, drámai önbizalmunkhoz azonban továbbra sem találtunk hivatalos pártfogókat most meg már késő, csak a szerzeteseknek nem késő soha semmi, az ő kondíciójuk örökké tart példa rá a buldogképű béda atya, a szemem láttán ezt azért mondom, mert rajtunk kívül éppen senki más nem tartózkodott a tornateremben, béda atya a szemem láttán csinálta meg a gyűrűn a krisztus-gyakorlatot hatvan fölötti fejjel, reverendában, nem szólt hozzám csak a visszaereszkedéskor bődült egy jókorát baromi aggodás, nem félelem, aggodás szorongatta a torkom, azt hittem, búskomor vagyok, egy lépéssel s még egy lépéssel (csúszással) közelebb az antikrisztushoz, nem a béda atyához, ő csoszogott már kifelé az irdatlan testedző veremből, még csak nem is a basszus göndös józsi vagy a kontra kontra anti vagy a kappan wiszt péter vagy akár a kórusból valaki szellemképéhez, hanem ahhoz a makacs és képtelen valósághoz, amely mielőbb végezni akart a világgal bennem, és talán végzett is volna, ha nem épp akkor éli a testem a fénykorát, erről a fényképek mellett egypár kórházi lelet is tanúskodik mind negatív természetesen, nem a fényképek, azoknak elvesztek a negatívjaik, viszont a tüdő-, a gyomor- az arc- és homloküreg-negatívok, az egyéb szóbeli negatív leletek társaságában, valahol itt hányódhatnak a közelben, *közelgyengülés*, végül ebben a cimbén állapodtunk meg a barátommal, miután a barátom rokonsága révén próbahelyiséget kaptunk egy újonnan épült és máris omladozó vasúti munkásszállóban, szerettünk ott lenni, olyan ideiglenes volt az egész, rövid életű, előbb úgy gondoltuk, hogy

érdekes megoldás lehetne örájuk, ezekre a pályamunkásokra építeni a darabot, de azonnal el is ejtettük ezt a megoldást, a pályamunkások másodrendű, illetve másodrangú szerepet vittek a képzeletünkben a vajúrokhoz képest, emlékeztettük egymást, hogy drámára, és nem népszínműre szerződünk márpedig ezek a pályamunkások, akárcsak a mészégetők szárazágon, javarészt az alföld pusztáiról keresték errefelé a megélhetésüket, de itt is éhbéért dolgoztak persze, hiányzott belőlük az önértéktudat, ami szárazágon a mészégetőkben már nyolc évvel azelőtt inkább nagyon is túltengett, a festő özvegye szerint, és erre rögtön magyarázatot is mondott azt mondta, ezek a betyárok hónapról hónapra úgy fuvalkodtak mindig feljebb, ahogyan őalóluk mármint a szakadékba zuhant ura és őalóla fogyatkozott, gigantikus darabokban, a mészköhegy azt sem lehet kizárni, mesélte, hogy az urát a kétségbeesés űzte a szakadékba, az odaveszett kecskék után, csakhogy az elhullottnak hitt két kecske pár nap múlva megkerült, a mészégető kölykök kötötték el őket, merő komizásból, az ura viszont többé nem kelhet életre, hacsak nem az undorral festett szentképeiben, amelyek, mondta, még a hamisságukban is hasonlíthatatlanul mélyebb művészi értéket képviselnek, mint a sátánnak hizelkedő, szocialista-realista olajförmedvények, temperaförmedvények, akvarellförmedvények, a barátommal élénken helyeseltünk mondtuk, hogy ugyanez a térképekről is elmondható úgy értettük, a szobrokról, nem szólva a rézről, linóleumról, a festőné sárgásszürke, túlpihézett arcbőrén keszekusza nedvességcsikok jelentek meg madárkezével a barátom kezéhez kapott, én, talán mert engem a gondös-időkből ismert, én kevésbé imponáltam neki, a gondös józsi az apjájától teljesen eltérő mesterséget tanult, a föld gyomra helyett az emberi gyomor bevételére szakosította magát, szakács lett röviden, rövidesen pedig főszakács, egy fővárosi hotel touristban, de az aszott festőné idegenkedése tőlem eredhetett a puszta megjelenéséből is nemcsak pusztán a (múltat idéző) megjelenéséből vagy még inkább a kettőből együtt, ezért nagyobb öröm mint amekkora veszteség, hogy ha egy emlékképre nem jön élő társulás, a *kifestőtehén* azonban (menü sütemény mód) továbbra is ott retardált némely csendéletek és a náluk nem kevésbé néma életképek határzónájában, mialatt mi a *közelgyengüléssel*

szédítő iramban haladtunk, harmadik richárdtól
kértünk (és kaptunk) ördögbőr (düftin) nadrágselejtet
kilószám, alul, felül, mindenütt, körbetapétáztuk
vele a szállón elfoglalt próbahelyiséget, majd fel-
váltva hol a barátom állt be az ötszázaz izzóból
kályhacsőből eszkábált fejlámpa fénykévéjébe, s
mondta, amit sűgtam, hol meg ő sűgott nekem, fényes
sűgta, fényes, mondtam, nappal, sűgta, nappal, mondtam
fényes nappal, mondtam, vacogok a, sűgta, vacogok
a, mondtam, a tűző, sűgta, a tűző, mondtam, a tűző
napon, sűgta, a tűző napon, mondtam, a fogam, sűgta
a fogam, mondtam, össze, sűgta, össze, mondtam, össze-
koccan, sűgta, összekoccan, mondtam

NOVELLAPÁLYÁZAT

Magyar László András

AZ ÉRTELMEZŐ

Pontilianus hátat fordított a sárgászöld folyónak, és a kopott töltésre lépett. Keresztulvágott a már száradófélben levő földeken. A bokrok lassan elmaradtak mellőle: befogadta őt a szikrázó sivatag. Köpenyét fejére borította, de még így is sós patakok csordultak haja alól, halántéka lüktetett, szájpadrása kiszáradt, és szeme káprázott. Ivott egy kortyot a magával hozott vízből, de a víz is meleg volt, tömlő- és porízú.

Pontilianus hozzászokott már a vándorláshoz, hisz gyalog indult útnak Tyrusból, gyalog járta meg a szent földeket, Galileától a Vörös-tengerig. Megfordult Alexandriában, onnan Thébába ment, ám nem fáradt meg sosem, mert Krisztus szerelme vezette útján.

Hált barlangokban, állatfejű démonok elhagyott kapui alatt, hol a mellére fektetett kereszt védte őt a hely kísértetei ellen, hált kolostorokban, laurák pajtaiban s olyan templomok oszlopai közt, amelyekben egykor a Sátánt, most az Urat dicsérték. Adományokból tartotta fenn magát, s a haramiáktól, akik egy köpenyért is átvágják az ember torkát, az Úr neve óvta meg, mit napjában többször is forró imába foglalt.

Pontilianus most egy szent életű remetét kívánt meglátogatni, akiről annyit beszéltek neki az antinoeai koinobionban, ahol az előző éjt töltötte.

A koinobionbéliek (nők s férfiak vegyest éltek ebben a kis gazdaságban) rendkívül istenesen töltötték idejüket. Vagyonuk s holmijuk olyanmirea közös volt, hogy esténként ruháikat egy ládába dobálták, amit egyikük jól összerázott, nehogy bárki is előző